

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๙๑/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๘๐/๒๕๖๘

วันที่ ๑๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	นายสนธิญา สวัสดิ์	ผู้ร้อง
		นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค รองนายกรัฐมนตรี	
		และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสนธิญา สวัสดิ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสนธิญา สวัสดิ์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (ผู้ถูกร้อง) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ ที่กำหนดให้รัฐมนตรี คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี ต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ หากผู้ถูกร้องประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นผู้ถือหุ้นจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้การถือหุ้นไว้เกินกว่าร้อยละห้า รัฐมนตรีจะต้องโอนหุ้นในบริษัทให้แก่นิติบุคคลที่มีอำนาจจัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายหรือมีอำนาจจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ประธาน ป.ป.ช.) ทราบ โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- ๒ -

มาตรา ๑๑๒๙ วรรคสาม กำหนดให้การโอนเช่นนี้จะนำมาใช้แก่บุคคลภายนอกไม่ได้ จนกว่าจะได้จัดแจ้งการโอนทั้งชื่อและสำนักของผู้รับโอนลงในทะเบียนผู้ถือหุ้น รัฐมนตรีมีหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้ประธาน ป.ป.ช. ทราบ ภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้อิเหนื้ ญ่ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นการการและเป็นผู้ถือหุ้นบริษัท รพีโสภาค จำกัด และเป็นผู้ถือหุ้นบริษัท วีพีแอร่เทค จำกัด บริษัท พี แอนด์ เอส แลนด์ แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด และบริษัท โสภา คอเล็คชั่นส์ จำกัด มอบอำนาจให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) จัดการโอนหุ้นของผู้ถูกร้อง แต่บริษัทดังกล่าวไม่ได้จัดแจ้งการโอนชื่อผู้ถือหุ้นให้เป็นชื่อบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ผู้ถูกร้องดำเนินการโอนหุ้นบริษัทดังกล่าวย้อนหลังเมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งให้ประธาน ป.ป.ช. ทราบ อีกทั้งคู่สมรสของผู้ถูกร้องเป็นการการและผู้ถือหุ้นบริษัท ชนิตล์และลูก จำกัด บริษัท นิวแอตแลนติก จำกัด บริษัท มาน่า แคปปิตอล จำกัด บริษัท ไอรอน บัตเตอร์ฟลาย จำกัด บริษัท ภัต ดา มา จำกัด และบริษัท โสภา คอเล็คชั่นส์ จำกัด แม้มีการโอนหุ้นในบริษัทและจัดแจ้งการโอนชื่อให้เป็นบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) แล้วก็ตาม แต่ต่อมามีการเพิกถอนการโอนหุ้นดังกล่าว ผู้ถูกร้องและคู่สมรสของผู้ถูกร้องจึงยังถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ดังกล่าว ประกอบกับผู้ถูกร้องแต่งตั้ง พลโท เจริญชัย วงศ์สอาด กรรมการบริษัท วีพีแอร่เทค จำกัด และบริษัท พี แอนด์ เอส แลนด์ แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้น เป็นที่ปรึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และแต่งตั้งเป็นการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ ยังแต่งตั้งนายสยาม บางกุลธรรม กรรมการบริษัท วีพีแอร่เทค จำกัด ซึ่งผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และนายปรากรมศักดิ์ ชุณหะวัณ ผู้ถือหุ้นในบริษัท วีพีแอร่เทค จำกัด ซึ่งผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี (นายพิระพันธุ์ สาธิรัฐวิภาค) หน่วยงานทั้งหมดเป็นหน่วยงานที่ผู้ถูกร้องกำกับดูแลอยู่ พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องขาดความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์และฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) และกระทำการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ ความเป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๕)

- ๓ -

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. ความเป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง เฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๕) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) และมาตรา ๑๘๗

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจาก

- ๔ -

การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ถูกร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) และการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ อันเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๕) ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องอ้างว่ายื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เมื่อข้อเท็จจริงตามเอกสารประกอบคำร้องเป็นการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) มิใช่การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องอย่างไร ผู้ร้องไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบกับการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกเพื่อให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย รวมทั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญส่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๙๑/๒๕๖๘)

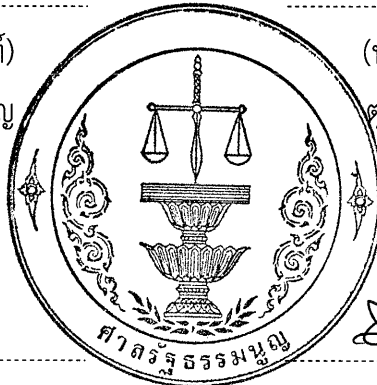
(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพท์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายณกต เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ